

Zasady oceniania z języka polskiego w III Liceum Ogólnokształcącym w Łomży (liceum czteroletnie)

Obowiązują od roku szkolnego 2019/2020

Informacje wstępne

1. Niniejsze zasady oceniania są zgodne art. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
2. Rozporządzeniem MEN z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych oraz ze statutem szkoły.
3. Uczniowie zostają poinformowani o zasadach oceniania z języka polskiego na początku roku szkolnego (na pierwszych lekcjach).

Celem oceniania jest:

1. Ustalenie zasad i form oceniania ucznia oraz jasnych, obiektywnych kryteriów.
2. Informowanie o aktualnym stanie wiedzy i umiejętności ucznia, wskazywanie, co zrobił dobrze, jak powinien się dalej uczyć.
3. Diagnozowanie postępów i niepowodzeń.
4. Określenie zasad i form poprawy.
5. Pomoc uczniom w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju.
6. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
7. Umożliwienie nauczycielowi doskonalenia organizacji i metod pracy na lekcjach.

Co podlega ocenie?

1. Praca ucznia podlega ocenie w skali od 1 do 6 z możliwością rozszerzenia o „+”, „-”.
2. W szczególności podlegać jej będą:
 - matury próbne, sprawdziany diagnostyczne (waga 4)
 - prace stylistyczne klasowe, sprawdziany czyt. ze zrozumieniem, spr. rzeczowe (waga 3)
 - prace stylistyczne domowe (waga 2)
 - kartkówki i odpowiedzi z trzech tematów (waga 2)
 - odpowiedzi z jednego tematu (waga 1)
 - sprawdziany kontrolujące znajomość lektur- (waga 2)
 - prace domowe krótkie/ z ostatniej lekcji (waga 1)
 - przygotowanie do lekcji i aktywność na niej (waga 1)
 - referat (waga 1)
 - inne prace (w tym konkursy, Koło Żywego Słowa) – wagę określa nauczyciel.

Warunki i sposób poprawy ocen bieżących

1. Poprawianie ocen bieżących odbywa się zgodnie ze statutem szkoły.

2. Uczeń może poprawić oceny z prac klasowych i prac domowych stylistycznych:
 - prace domowe stylistyczne można poprawić, pisząc pracę na inny temat;
 - prace poprawkowe nie podlegają określonemu w statucie szkoły terminowi sprawdzania.
3. Za pracę domową stylistyczną, której uczeń nie oddał w terminie, do omegi wstawia się 1, bez możliwości jej poprawy.

Ocena śródroczna i roczna

Wystawienie ocen śródrocznych i rocznych odbywa się zgodnie ze statutem szkoły.

Warunki i sposób poprawy ocen rocznych

Oceny roczne mogą być poprawiane – kryteria i formę poprawy określa statut szkoły.

Sposób informowania uczniów i rodziców o osiągnięciach

1. Sposób informowania uczniów i rodziców o osiągnięciach, ocenach śródrocznych lub rocznych określa statut szkoły.
2. Informacja o tym, co uczniowie robią dobrze, z czym mają problem i jak mają pracować przekazywana jest na lekcjach języka polskiego ustnie.
3. Prace stylistyczne (klasowe i domowe) ocenione zgodnie z kryteriami, oprócz informacji punktowej, zawierają komentarz dotyczący tego, co uczeń zrobił dobrze, a nad czym powinien popracować.
4. Otrzymując ocenioną pracę (domową lub klasową) uczeń może zwrócić się do nauczyciela z prośbą o jej szczegółowe omówienie.

Praca z uczniem zdolnym, słabym i o specjalnych potrzebach edukacyjnych

1. Nauczyciel indywidualizuje pracę z młodzieżą:

1a) Uczeń zdolny, pragnący poszerzać swoją wiedzę z przedmiotu może samodzielnie wykonywać dodatkowe zadania, np.: przygotowywać referaty na tematy wykraczające poza program nauczania, przygotowywać analizy utworów poetyckich lub fragmentów tekstów prozatorskich, dzielić się z kolegami wiedzą zdobytą w procesie samokształcenia.

1b) Uczeń słaby, mający trudności z opanowaniem wiedzy i umiejętności zapisanych w podstawie programowej, może skorzystać z pomocy nauczyciela w celu uzupełnienia braków, przygotować dodatkowe zadania, których poziom jest dostosowany do jego możliwości.

1c) W przypadku ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych nauczyciel dostosowuje wymagania do zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej.

2. Nauczyciel wspiera w rozwoju wszystkich uczniów:

2a) Na prośbę ucznia może zaproponować lektury do samodzielnej analizy,

2b) Na prośbę ucznia może umożliwić uczniowi zaprezentowanie swojej wiedzy i umiejętności na forum klasy.

KRYTERIA OCENIANIA PRAC STYLISTYCZNYCH

1. Kryteria oceny rozprawki na poziomie podstawowym. Za pracę stylistyczną (domową i klasową) uczeń może otrzymać 50punktów

A	Sformułowanie stanowiska wobec problemu podanego w poleceniu	B	Uzasadnienie stanowiska	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
6	Stanowisko jest adekwatne do problemu podanego w poleceniu	18	Uzasadnienie trafne, szerokie i pogłębione	4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy 12 nierażące
		12	Uzasadnienie trafne i szerokie												
3	Stanowisko jest częściowo adekwatne do problemu podanego w poleceniu	8	Uzasadnienie trafne, ale wąskie	2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne 4 błędy rażące
		4	Uzasadnienie częściowe												
0	Stanowisko jest nieadekwatne lub brak stanowiska	0	Brak uzasadnienia stanowiska	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, przyznaje się punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – piszący otrzymuje 0 punktów.

2. Kryteria oceny interpretacji utworu poetyckiego na poziomie podstawowym. Za pracę stylistyczną (domową i klasową) uczeń może otrzymać 50 punktów

A	Koncepcja interpretacyjna	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
9	Koncepcja niesprzeczna z utworem, spójna i obejmująca sensy niedosłowne	5	Uzasadnienie trafne i pogłębione	4	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	6	Brak błędów lub nieliczne błędy nierazące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy 12 nierazące
6	Koncepcja niesprzeczna z utworem, ale niespójna i/lub obejmująca w większości znaczenia dosłowne	10	Uzasadnienie trafne, ale wąskie	2	Nie więcej niż jeden błąd rzeczowy	3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	3	Liczne błędy nierazące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierazące lub nieliczne 4 błędy rażące
3	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworem	5	Uzasadnienie częściowo trafne												
0	Brak koncepcji lub koncepcja całkowicie sprzeczna z utworem	0	Brak trafnych Argumentów uzasadniających interpretację	0	Błędy rzeczowe	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 250 słów, przyznaje się punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – piszący otrzymuje 0 punktów.

3. Kryteria oceny interpretacji porównawczej na poziomie rozszerzonym. Za pracę stylistyczną (domową i klasową) uczeń może otrzymać 40 punktów

A	Koncepcja porównywania utworów	B	Uzasadnienie tezy interpretacyjnej	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
6	Koncepcja niesprzeczna z utworami i spójna	12	Uzasadnienie trafne i pogłębione	2	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
4	Koncepcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	8	Uzasadnienie trafne, ale niepogłębione			3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
2	Koncepcja częściowo sprzeczna z utworami	4	Uzasadnienie częściowo trafne			0	Jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, przyznaje się punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – piszący otrzymuje 0 punktów.

4. Kryteria oceny wypowiedzi argumentacyjnej na poziomie rozszerzonym. Za pracę stylistyczną (domową i klasową) uczeń może otrzymać 40punktów

A	Określenie problemu	B	Sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu	C	Poprawność rzeczowa	D	Zamysł kompozycyjny	E	Spójność lokalna	F	Styl tekstu	G	Poprawność językowa	H	Poprawność zapisu
9	Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	9	Stanowisko adekwatne do tekstu i pełne	2	Brak błędów rzeczowych	6	Kompozycja funkcjonalna	2	Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4	Styl stosowny	4	Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4	Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
6	Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	6	Stanowisko adekwatne do tekstu, ale niepełne			3	Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1	Znaczne zaburzenia spójności	2	Styl częściowo stosowny	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2	Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
3	Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	3	Stanowisko częściowo adekwatne do tekstu			0	Jeden błąd rzeczowy lub więcej błędów rzeczowych	0	Brak zamysłu kompozycyjnego	0	Wypowiedź niespójna	0	Styl niestosowny	0	Liczne błędy rażące

UWAGA

Jeśli w kategorii A praca uzyska 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli w kategorii A praca uzyska 3 punkty, a w kategorii B – 0 punktów, nie przyznaje się punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 300 słów, przyznaje się punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Pojawienie się rzeczowego błędu kardynalnego dyskwalifikuje pracę – piszący otrzymuje 0 punktów.

Przeliczenie punktów na oceny

1. Dotyczy sprawdzianów i prac, w których za odpowiedzi stawia się punkty (oprócz kartkówek):
 - 100% - 98% - celujący
 - 97% - 86% - bardzo dobry
 - 85% - 70% - dobry
 - 69% - 50% - dostateczny
 - 30% - 49% - dopuszczający
 - 29% - 0% - niedostateczny
2. Oceny za pracę stylistyczną na poziomie podstawowym
 - 50 – 49 – cel
 - 48 – 43 - bdb
 - 42 – 35 – db
 - 34 – 25 – dst
 - 24 – 15 - dop
 - 14 – 0 - ndst
3. Oceny za pracę stylistyczną na poziomie rozszerzonym
 - 40 – 39 – cel
 - 38 – 34 – bdb
 - 33 – 28 – db
 - 27 – 20 – dst
 - 19 – 12 – dop
 - 11 – 0 - ndst

Kryteria oceniania aktywności

1. Przy ocenie aktywności brane są pod uwagę:
 - a) wartość merytoryczna wypowiedzi,
 - b) samodzielność sądów,
 - c) poprawność językowa wypowiedzi,
 - d) zaangażowanie w pracę na lekcji.
2. Aktywność uczniów oceniania jest przynajmniej raz w semestrze.
3. Za aktywność stawia się oceny w skali od 3 do 6.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

POZIOM PODSTAWOWY

KLASA I

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
- nie interesuje się przebiegiem zajęć,
- nie uczestniczy w lekcji,
- opuszcza prace klasowe, nie zna lektur,
- nie przygotowuje zadań domowych.

Na ocenę dopuszczającą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- wymienić autorów i tytuły utworów literackich wskazanych w liście lektur,
- opowiedzieć treść omawianych na lekcji tekstów literackich (niezbyt dokładnie),
- czytać ze zrozumieniem tekst literacki i interpretować go z pomocą nauczyciela,
- odtworzyć z pamięci definicje pojęć np.: *mit, topos, archetyp, antyk, antropocentryzm, tragedia, patos, politeizm, tragizm, konflikt tragiczny, Biblia, uniwersalizm, apokalipsa, kosmogonia, parafraza, parabola, monoteizm, teocentryzm, alegoria, styl romański, gotycki, renesans, reformacja, humanizm, klasycyzm, fatum, kontrreformacja, sarmatyzm, racjonalizm, empiryzm, symbol, alegoria, apokalipsa, indywidualizm, archaizm, koncept, makaronizm, sylogizm, głoskowiec, grupowiec (syllabowiec) literowiec skrótowiec*,
- wskazać ramy chronologiczne epok literackich, przewidzianych w programie,
- wykazać się znajomością nazw i pojęć gatunków literackich (*tragedia, epos, pieśń, powieść, fraszka, tren, psalm, przypowieść, hymn, sonet, oda, satyra*)
- wymienić cechy bohaterów lektur,
- wymienić cechy Boga biblijnego, średniowiecznego, renesansowego i barokowego,
- wymienić kierunki filozoficzne poszczególnych epok i kilka najważniejszych ich założeń,
- wymienić archetypy i toposy z poszczególnych epok,
- wymienić cechy dramatu antycznego, przypowieści, powieści parabolicznej i historycznej, dramatu szekspirowskiego, satyry,
- wymienić cechy postawy stoickiej, epikurejskiej, horacjańskiej, franciszkańskiej, humanistycznej, racjonalistycznej, empirycznej,
- opisać koncepcję świata i człowieka w poszczególnych epokach,
- rozpoznać w utworze epitety, porównanie, apostrofę, pytanie retoryczne, przerzutnię, personifikację, animizację,
- cytować odpowiednie fragmenty tekstu jako uzasadnienie argumentów, cech,
- opisać dzieła sztuki poszczególnych epok,

- rozpoznać osobę mówiącą i adresata w utworze literackim,
- identyfikować motywy mitologiczne, biblijne, średniowieczne, renesansowe, barokowe, oświeceniowe w tekście literackim.

Na ocenę dopuszczającą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- wyjaśnić znaczenie realne i metaforyczne związków frazeologicznych, mających źródło w antyku i Biblii,
- poprawnie budować zdania proste, złożone, mało skomplikowane,
- posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej,
- wymienić elementy aktu komunikacji,
- wymienić znaki naturalne i konwencjonalne,
- wymienić funkcje wypowiedzi,
- podać zasady pisowni: wielkich i małych liter, partykuły *nie* i *by*; *-ji,-i* niektórych rzeczowników; *ę, q- om, on, em, en*; przedrostków: *roz-, bez-, wez-, wes-, wz-, ws-*, przyimotników złożonych, skrótów i skrótowców.

Na ocenę dostateczną

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- wykazać się niepełną wiedzę i podstawowymi umiejętnościami określonymi w podstawie programowej,
- omówić problematykę lektur z klasy I,
- czytać ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadzić chociaż fragmentaryczną jego interpretację
- wyjaśnić definicję i istotę toposu, symbolu, alegorii, metafory, oksymoronu, inwersji,
- podać cechy utworów średniowiecznych, renesansowych, barokowych, oświeceniowych,
- przedstawić świat wartości bohaterów poszczególnych epok,
- rozpoznać związki tematyczne między dziełami literackimi a innymi dziełami sztuki,
- odnaleźć najważniejsze informacje zawarte w kilku tekstach, dokonać ich analizy porównawczej,
- omówić na przykładzie utworu cechy tragedii antycznej, przypowieści, powieści parabolicznej i historycznej, dramatu szekspirowskiego, satyry,
- rozpoznać cechy światopoglądu, wartości charakterystyczne dla epok,
- określić związki renesansu i oświecenia z antykiem, baroku ze średniowieczem i Biblią,
- scharakteryzować wizje świata i człowieka w poszczególnych epokach,
- posługiwać się formami wypowiedzi jak opis, przemówienie, streszczenie, charakterystyka, rozprawka, recenzja,
- redagować noty biograficzne,
- przedstawić swoimi słowami myśli różnych autorów,
- przedstawić różne ujęcia motywów literackich w poszczególnych epokach,
- scharakteryzować osobę mówiącą i adresata utworu,

- określić typ liryki,
- opisać dzieło sztuki plastycznej, podjąć próbę jego interpretacji,
- rozpoznać w utworach literackich środki stylistyczne: oksymoron, antytezę, paralelizm, peryfrazę, elipsę, anaforę, epiforę,
- przyporządkować wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) określonej epoce literackiej,
- zgromadzić słownictwo potrzebne do omówienia typowego problemu,
- formułować na podstawie tekstu argumenty i potwierdzać je fragmentami utworów,
- zabierać głos w dyskusji – powtarzać obiegowe opinie.

Na ocenę dostateczną

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych i słów zaczerpniętych z Biblii, mitologii,
- wyjaśnić znaczenie podstawowe i metaforyczne wyrazu,
- posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej,
- zgromadzić synonimy o różnym zabarwieniu emocjonalnym,
- poprawnie budować zdania o schematycznej konstrukcji,
- wyjaśnić znaczenie poszczególnych elementów aktu komunikacji,
- poprawnie stosować poznane zasady ortograficzne.

Na ocenę dobrą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- wykazać się dużą wiedzą z zakresu kl. I,
- wykazać się dobrą znajomością treści i problematyki lektur,
- czytać ze zrozumieniem tekst literacki i interpretować go,
- sprawnie wiązać fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe,
- na podstawie tekstów literackich i filozoficznych scharakteryzować światopogląd epok, system wartości bohaterów,
- charakteryzować bohaterów utworów literackich w kontekście epoki,
- porównać różne realizacje toposów i archetypów literaturze sztuce,
- wskazać i uzasadnić obecność tradycji starożytnej, biblijnej, średniowiecznej, renesansowej i barokowej i oświeceniowej w późniejszych tekstach kultury,
- porównać dramat antyczny i szekspirowski,
- samodzielnie analizować i interpretować wybrane teksty antyczne, średniowieczne, renesansowe i barokowe i oświeceniowe,
- omówić realizację w tekstach literackich problemów np.: miłości, śmierci, przemijania, patriotyzmu, rozumu, wiary, uczucia/czucia,
- wyjaśnić metaforyczne i alegoryczne znaczenie utworów,
- określić role poszczególnych motywów w kulturze,
- określić funkcje najprostszych środków stylistycznych wykorzystanych w utworach,
- porównać i ocenić postawy bohaterów,

- wykorzystywać różne konteksty w toku pracy nad lekturą,
- skonfrontować świat wartości bohaterów ze swoim własnym,
- interpretować dzieła sztuki plastycznej,
- samodzielnie formułować proste argumenty i potwierdzać je fragmentami tekstu,
- odtworzyć tok myślowy autora tekstu,
- wskazać myśl przewodnią utworu,
- porównywać teksty różnych dziedzin sztuki,
- gromadzić, selekcjonować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł,
- wybrać sposób rozwiązania problemu,
- przydzielić zadania poszczególnym osobom w zespole i koordynować pracę zespołu,
- zabierać głos w dyskusji, samodzielnie formułować sądy.

Na ocenę dobrą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- stosować w wypowiedziach ustnych i pisemnych urozmaiconą składnię,
- wykazać się bogatym słownictwem,
- posługiwać się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej.

Na ocenę bardzo dobrą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- wykazać się pełną wiedzą i umiejętnościami określonymi w podstawie programowej, posługiwać się nimi w różnych sytuacjach problemowych,
- wykazać się szczegółową znajomością treści i problematyki lektur,
- wskazać związki omawianych epok z kulturą powszechną na podstawie lektur,
- ustalić konteksty filozoficzne i estetyczne, społeczno – polityczne i wykorzystać je w interpretacji utworu,
- interpretować różne teksty kultury,
- wskazać sposoby funkcjonowania motywów, toposów i wzorców osobowych w tekstach literackich,
- analizować i oceniać zjawiska literackie omawianych epok,
- analizować, oceniać i syntezyzować zjawiska kulturowe poznanych w toku nauki epok,
- wskazać związki omawianych epok z kulturą powszechną na podstawie dzieł poznanych w trakcie samodzielnej pracy,
- wykorzystywać wiedzę z różnych źródeł w interpretacji utworów i faktów literackich,
- interpretować różne znaki kultury w nowych tekstach,
- analizować teksty literackie ze wskazaniem poznanych środków stylistycznych,
- oceniać i wartościować teksty literackie i postawy,
- dowieść swojej racji w ocenie dzieł literackich, malarskich, filmowych, teatralnych,
- zabrać konstruktywny głos w dyskusji,
- skutecznie argumentować swoje stanowisko,

- samodzielnie przygotować dodatkowe materiały wzbogacające pracę na lekcji,
- odczytać i wyjaśnić sensy symboliczne tekstów i odnieść je do współczesności,
- zaplanować pracę zespołu w celu rozwiązania nowego problemu,
- ocenić osiągnięcia różnych epok,
- syntetyzować i selekcjonować materiał.

Na ocenę bardzo dobrą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- sprawnie posługiwać się współczesną polszczyzną.

Na ocenę celującą

uczeń klasy I liceum w zakresie kształcenia literackiego i językowego potrafi:

- wykazać się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza wymagania na ocenę bardzo dobrą.

KLASA II

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej,
- nie interesuje się przebiegiem zajęć,
- nie uczestniczy w lekcji,
- opuszcza prace klasowe,
- nie przygotowuje zadań domowych.

Na ocenę dopuszczającą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- wymienić autorów i tytuły utworów literackich wskazanych na liście lektur,
- opowiedzieć treść omawianych na lekcji tekstów literackich,
- czytać ze zrozumieniem tekst literacki i interpretować go z pomocą nauczyciela,
- zdefiniować pojęcia związane z epoką np.: *idealizm, irracjonalizm, orientalizm (Orient), synkretyzm, groteska, improwizacja, ludowość, patos, poezja tyrtejska, profetyzm, topos, wieszcz, inwokacja, romantyzm, mistycyzm, mesjanizm, prometeizm, indywidualizm, winkelriedyzm, dramat romantyczny, racjonalizm, praca u podstaw, praca organiczna, utylitaryzm, asymilacja, powieść tendencyjna, powieść realistyczna,*
- wskazać ramy czasowe epok literackich przewidzianych w programie (romantyzm, pozytywizm),
- wymienić cechy romantycznej i pozytywistycznej koncepcji patriotyzmu,
- wymienić romantyczne i pozytywistyczne narzędzia poznawania świata,
- wskazać cechy typowe dla postawy romantycznej i pozytywistycznej,
- wykazać się znajomością nazw i pojęć gatunków literackich, np.: *bajka, satyra, ballada, dramat romantyczny, epopeja, powieść poetycka, powieść tendencyjna, powieść realistyczna, nowela,*

- wskazać w utworze: *podmiot liryczny, narratora, apostrofę, metaforę, personifikację, animizację, onomatopcję, porównanie homeryckie, inwokację,*
- wymienić najważniejsze wartości charakterystyczne dla epok,
- opisać dzieła sztuki poszczególnych epok, np.: *Wolność wiodąca lud na barykady* E. Delacroix,
- wskazać i scharakteryzować elementy świata przedstawionego w omawianych tekstach literackich,
- rozpoznać osobę mówiącą i adresata w utworze,
- rozpoznać rodzaje liryki,
- odnaleźć w utworach literackich fragmenty potwierdzające cechy bohatera.

Na ocenę dopuszczającą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- wyjaśnić znaczenie realne i metaforyczne wyrazu,
- wymienić cechy stylu artystycznego i potocznego,
- wymienić środki stylistyczne służące ekspresji,
- wyjaśnić znaczenie stałych związków frazeologicznych występujących w omawianych utworach,
- poprawnie budować zdania pojedyncze i złożone,
- zna i stosuje zasady ortograficzne i interpunkcyjne, w tym szczególnie: pisowni wielka i mała litera; pisowni łącznej i rozłącznej partykuły „nie” oraz partykuły: bym, -byś,-by z różnymi częściami mowy; pisowni zakończeń; -ji, -ii, -i; zapisu przedrostków; -roz, -bez, -wes, wz-, ws-; pisowni przyimków złożonych; pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń: om, on, em, en; pisowni skrótów i skrótowców.

Na ocenę dostateczną

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- określić problematykę utworów literackich wskazanych na liście lektur,
- scharakteryzować bohaterów literackich poznanych utworów,
- czytać ze zrozumieniem i interpretować tekst literacki,
- nazwać i uzasadnić fragmentami tekstu cechy bohaterów,
- omówić zadania artysty i sztuki na podstawie poznanych utworów literackich,
- scharakteryzować światopogląd poznanych w klasie II epok literackich,
- scharakteryzować postawę romantyczną, pozytywistyczną,
- omówić na podstawie utworu cechy *ballady, dramatu romantycznego, epopei, powieści, noweli,*
- omówić cechy miłości romantycznej, pozytywistycznej,
- rozpoznać motywy antyczne i biblijne w poznanych utworach,
- wskazać w utworze: *paralelizm, anaforę, epiforę, elipsę, eufonię, synekdochę, peryfrazę, synestezję, ironię, paradoks, patos, symbol, alegorię,*
- wskazać utwory literackie późniejszych epok nawiązujące do tradycji romantycznych i pozytywistycznych,
- scharakteryzować osobę mówiącą i adresata utworu,
- zabierać głos w dyskusji (informacje odtwórcze),
- posługiwać się formami wypowiedzi, takimi jak: streszczenie, charakterystyka, wypowiedź argumentacyjna,
- formułować na podstawie tekstu argumenty i potwierdzać je fragmentami utworów.

Na ocenę dostateczną

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- rozpoznawać zastosowane w tekstach literackich rodzaje stylu i stylizacji,
- rozpoznawać dominującą w tekście funkcję,
- poprawnie budować zdania wielokrotnie złożone.

Na ocenę dobrą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- czytać ze zrozumieniem tekst literacki i interpretować go,
- na podstawie tekstów kultury scharakteryzować światopogląd epok, system wartości bohaterów,
- charakteryzować bohaterów utworów literackich w kontekście epoki,
- porównać różne realizacje toposów i archetypów w literaturze sztuce,
- wyjaśnić metaforyczne i alegoryczne znaczenie utworów,
- porównać romantyczne i pozytywistyczne wzorce patriotyzmu,
- porównać postawy bohaterów omawianych utworów,
- formułować argumenty i potwierdzać je fragmentami tekstu,
- określić funkcje środków stylistycznych w utworach,
- wskazać słowa-klucze występujące w tekstach,
- zabierać głos w dyskusji, samodzielnie formułować sądy,
- wykorzystywać różne konteksty w interpretacji tekstów literackich,
- interpretować dzieła sztuki,
- gromadzić, selekcjonować i wykorzystywać w wypowiedziach ustnych i pisemnych materiały z różnych źródeł,
- aktywnie pracować w grupie.

Na ocenę dobrą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- wykorzystać w pracy różnorodne synonimy, homonimy,
- wyjaśnić znaczenie różnych frazeologizmów,
- stosować w wypowiedziach ustnych i pisemnych urozmaiconą składnię,
- posługiwać się bogatym słownictwem.

Na ocenę bardzo dobrą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia literackiego potrafi:

- interpretować i analizować wybrane teksty literackie z wykorzystaniem różnych kontekstów,
- dokonać analizy i interpretacji porównawczej tekstów z jednej epoki lub różnych epok literackich,
- określić funkcje różnych zabiegów stylistycznych i stylizacyjnych,
- określić funkcję występujących w utworach symboli i motywów,
- porównać utwory literackie z różnych epok, w których występują podobne motywy,
- wskazać uniwersalizm omawianych utworów,
- wskazać związek bohatera literackiego z naturą, ojczyzną, historią,

- odczytać i wyjaśnić sensy symboliczne tekstów i odnieść je do współczesności,
- skutecznie argumentować swoje stanowisko,
- samodzielnie przygotować dodatkowe materiały wzbogacające pracę na lekcji,
- zaplanować pracę zespołu w celu rozwiązania nowego problemu,
- ocenić osiągnięcia różnych epok literackich,
- syntetyzować i selekcjonować materiał.

Na ocenę bardzo dobrą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia językowego potrafi:

- sprawnie posługiwać się współczesną polszczyzną,
- wykorzystywać w swoich wypowiedziach ustnych i pisemnych style poznane w toku kształcenia,
- budować wypowiedzi o różnych funkcjach językowych.

Na ocenę celującą

uczeń klasy II liceum w zakresie kształcenia literackiego i językowego potrafi:

- wykazać się wiedzą i umiejętnościami wykraczającymi poza wymagania na ocenę bardzo dobrą.